

פרק ח משנה ז (יחידה 37)

החובה לבקש מחילה ודיני אדם שמבקש שיפגעו בו

מדריך למורה

למשנה שלפנינו שני דינים מרכזים, הדין הראשון מבוסס על מדרש הלכה, אנו נציג בפני התלמידים את הפסוקים וננסה לבין כיצד מתוך פרשת אבימלך ואברהם למדו חכמים את כי הפיצוי הכספי לבדו אינו מוחק את העברה, אלא דרושה גם מחילה אישית. הדין השני הוא מהו דינו של אדם המזיק בנזקי גוף כאשר הניזק ביקש ממנו לעשות כן.

זמן הוראה מומלץ: 2 שיעורים

מטרות

1. הישג **יסודות התושב"ע**: התלמיד יבין כיצד נלמדת ההלכה ברישא של המשנה מן הפסוק.
2. הישג **מבנה**: התלמיד יארגן את המשנה בעזרת תרשים הכאמד"ט.
3. הישג **עיון והעמקה**: התלמיד יבין את טעמי הדינים בסיפא של המשנה ואת הסיבות להבדלים ביניהם.
4. הישג **ערכים**: התלמיד ילמד על חשיבות בקשת הסליחה, על הסליחה לאדם שפגע. מיומנויות – איתור הטעם במשנה והבנתו, שימוש במילות הדין בתהליך בניית התרשים.

פתיחה

ניתן לקרוא את דבריה של חן מחלק התורת חיים ולבקש מהילדים לחוות את דעתם – את הרשמים לרשום בצד הלוח ולאחר החלק הראשון של השיעור (משימת תורת חיים), לשאול את הילדים מה דעתם לאחר הלימוד של דברי המשנה.

גוף השיעור

מבנה - הרישא של המשנה

משימה 1-2

כותרת	אומר	מקרה	דין	טעם
בקשת מחילה על הנזק	ת"ק	אף על פי שהוא נותן לו	אינו נמחל לו עד שיבקש ממנו	שנאמר ועתה השב אשת האיש כי נביא בוא ויתפלל בעדך וחייה
			ומנין שלא יהא המוחל אכזרי	ויתפלל אברהם אל האלקים וירפא אלקים את אבילמך

לשון חכמים

משימה 11 עוסקת במקרה שאדם מבקש מאדם אחר לחבול בגופו שלו. תשובה למשימה: הדין במקרים אלו שהחובל חייב, החובל צריך לשלם למרות שהנחבל הוא זה שביקש זאת.

אם הנחבל הצהיר ואמר שהחובל יהיה פטור, הדין הוא החובל חייב.

המשפט במשנה שמלמד זאת הוא: על מנת לפטור- חייב

משימה 12 עוסקת בהבדלים שבין הדין בגוף לבין ממון. מחילתו של האדם על נזקי גופו אינה שלמה, לכן אין אנו סומכים עליו אם הוא אומר שהוא מוכן למחול על הנזק שנגרם לגופו. אבל אדם מוחל על מה נזק שנעשה לממונו, ולכן במקרה הזה סומכים על דבריו שזה על מנת לפטור ופוטרים את המזיק.

סיכום

הסיכום בחוברת מתייחס רק לחלק השני. בע"פ כדאי לחזור על שני הנושאים של המשנה ולשאול את התלמידים מהו הקשר ביניהם. בשניהם מדובר על מחילה. ברישא על כך שאדם צריך למחול – מחילה נפשית, ובסיפא מחילה של ממון.

לסיכום המשניות שנלמדו בפרק:

בפרק שמיני נלמדו שלוש משניות עם מסרים משמעותיים מאד לחייהם של התלמידים: על השימוש באלימות, נזקי הבושת, והמחילה. כדאי לחזור על שלוש המשניות יחד ולדבר עם התלמידים על המסרים.

ניתן לתת לתלמידים משימה לבית להרחבה ולהפנמה של כתיבת סיפור שבו מופיעים חלק מן המסרים שנלמדו בשלושת המשניות הקודמות.